

KORRALDUS

06.01.2023 nr DM-119452-13

Lavassaare turbamaardla Lavassaare ja Elbu turbatootmisala korrastamistingimuste andmine

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale, võttes aluseks maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 81 lõige 2, Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse 14.12.2022 otsuse nr 56, maaomaniku 24.11.2022 nr 7-1/22/18711-2 esitatud ettepanekud, aktsiaseltsi Tootsi Turvas taotluse ning kooskõlas Keskkonnaameti 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktiga 2.5.3. ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ punktiga 4.3, mida muudeti Keskkonnaameti peadirektori 29.01.2021 käskkirjaga nr 1-1/21/17 „Teabehalduse korra uues redaktsioonis kinnitamine“, **otsustan:**

1.1. Anda aktsiaseltsile Tootsi Turvas maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KMIN-070 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseadusele.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada taassoostuvaks alaks.

1.1.2. Uute pinnavormide ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef peab olema võimalikult looduslähedane.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.1.3.1. Selgitada välja tasandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaa kasvukihiga ja/või mullaga katmise vajadus. Kasvukihi ja/või mullaga katmise vajaduse korral fikseerida mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku kasvukihi ja/või mulla kogus ja lisada kasvukihi ja/või mulla kvaliteedi nõuded.

1.1.4. Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.4.1. Korrastataval alal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.

1.1.5. Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.5.1 Korrastamisprojekti anda bioloogilise korrastamise lahendus.

1.1.6. Lisatingimused:

1.1.6.1. Korrastamisprojekti koostamisel (ja vajadusel ka tööde läbiviimisel) tuleb konsulteerida vastavaid teadmisi ja kogemusi omava sooteadlasega.

1.1.6.2. Veerežiimi muutmisel veetaseme tõstmiseks tuleb korrastamisprojekt kooskõlastada veetaseme tõstmisest mõjutatud kinnistute omanikega.

1.1.6.3. Parima võimaliku korrastamise lahenduse leidmiseks viia enne korrastamisprojekti koostamist läbi eeluuringud, mille eesmärgiks on selgitada taastatava ala turba hüdrogeoloogilised iseärasused. Tööde planeerimiseks peab arvestama ala topograafiaga ja inimese poolt kujundatud veeludega. Soo taastamise üheks põhiliseks tingimuseks on veetaseme tõstmine ja veetaseme stabiilsuse tagamine. Veebilansi uuringutega tuleb välja selgitada, kui palju on võimalik veetaset tõsta ja milliseks võib kujuneda veetaseme sesoonne dünaamika.

1.1.6.4. Korrastamisprojekti koostamisel ja tööde planeerimisel tuleb arvestada kaitsealuste liikide esinemist antud piirkonnas ja nende peamist pesitsusaega ehk korrastamislahendus ei tohi halvendada kaitsealuste liikide elutingimusi ja töid tuleb teha väljaspool lindude peamist pesitsusaega (01.08-14.03).

1.1.6.5. Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele“.

2. ASJAOLUD

Aktsiaselts Tootsi Turvas (registrikood 10021374, aadress Papiniidu tn 5-Büroomaja 1, Pärnu linn, Pärnu linn, Pärnu maakond) esitas 08.03.2022 Keskkonnaametile taotluse Lavassaare ja Elbu turbatootmisalale korrastamistingimuste väljastamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.03.2022 dokumendina nr DM-119452-1). Ettevõttele kuulub keskkonnaluba nr KMIN-070 kehtivusajaga kuni 09.08.2049, mille alusel kaevandatakse Lavassaare ja Elbu turbatootmisala mäeeraldisel hästi- ja vähelagunenud turvast.

Lavassaare ja Elbu turbatootmisala asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas Lavassaare turbamaardla kesk- ja idaosas. Lavassaare ja Elbu turbatootmisala mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas riigile kuuluval Lavassaare turbatootmisala (katastritunnus 18801:003:0164), Elbu turbatootmisala (katastritunnus 18803:001:0094), Elbu turbakaevandusala (katastritunnus 18803:001:0095) ning Siunina turbatootmisalal (katastritunnus 18801:003:0165), millede riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet.

Keskkonnaloale nr KMIN-070 on kaevandatud maa kasutamise otstarbeks märgitud taassoostuvaks maaks.

Ettevõtte on oma taotluses välja toonud järgmist: „Tulenevalt ala suurusest, maapinna reljeefist ning turba jääkkihi paksusest soovime korrastamise käigus viia läbi erinevaid

toiminguid lisaks taastuvaks sooks eelduste loomisele. Ala korrastamiseks on meil ettepanek luua sinna sõltuvalt lokaalsetest oludest kas madalaveelised veekogud, erinevad märgalad (sh määrjad metsad). Märgalasid ja madalaveelisi veekogusid püütakse integreerida juba korrastamise planeerimise faasis taastuveneergetikaga (tuul, päike, jne).“

Keskkonnaamet toob välja, et kaevandatud maa korrastamise planeerimisel tuleb arvestada keskkonnaloale kantud korrastamise suunda (taassoostuv ala) ning veekogude rajamine ei ole ette nähtud. Kui on soov ala osaliselt korrastada veekoguks (eraldiseisvaks soo taastamiseks loodavatest tingimustest), tuleks selleks esmalt saada maaomanike nõusolek ning seejärel muuta keskkonnaluba.

Aktsiaselts Tootsi Turvas selgitas oma 04.01.2023 kirjas, et soo taastumiseks on vaja tõsta veetaset ning algselt tekivad alale madalaveelised veekogud, mis loovad eelduse soo taastumiseks.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 80 lõike 1 ja § 81 lõike 1 ja 4 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi korrastamisprojekt) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt. Korraldusega esitab Keskkonnaamet kaevandamisloa omajale korrastamistingimused, lähtudes keskkonnamõju hindamise soovist (juhul kui see on hinnatud), kaevandamisloale kantud korrastamise suunast, maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse arvamustest. Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele, tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lg 9 sätestatud nõuetest.

MaaPS § 84 lõike 2 kohaselt tuleb kaevandatud maa korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist. Keskkonnaluba nr KMIN-070 kehtib kuni 09.08.2049.

MaaPS § 81 lõike 5 kohaselt küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel 01.11.2022 kirjaga DM-119452-4 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse ja maaomaniku arvamust Lavassaare ja Elbu turbatootmisala korrastamistingimuste väljastamiseks. Kiri saadeti ka teadmiseks aktsiaseltsile Tootsi Turvas.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus nõustus 14.12.2022 otsusega nr 56 korrastamistingimustega (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.12.2022 nr DM-119452-9).

Maa-amet palus 24.11.2022 kirjaga nr 7-1/22/18711-2 lisada korrastamistingimustesse punkt 1.1.6.5. järgmises sõnastuses: „Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt

keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele“.

Eelnõud on täiendatud vastavalt Maa-ameti ettepanekule.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1 tuleb enne haldusakti andmist menetlusosalistele võimaluse esitada oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas 20.12.2022 kirjaga DM-119452-11 korrastamistingimuste eelnõu aktsiaseltsile Tootsi Turvas, Maa-ametile ja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele.

Aktsiaselts Tootsi Turvas saatis 04.01.2023 kirjaga nr KES 1-11/18 seisukoha korrastamistingimuste andmise korralduse eelnõule ja korrastamistingimuste KMH algatamata jätmise otsuse eelnõule (registreeritud KOTKAS 04.01.2023 nr DM-119452-12). Oma kirjas selgitas aktsiaselts Tootsi Turvas, et soo taastumiseks on vaja tõsta veetaset ning algselt ongi alal madalaveelised veekogus, mis loovad eelduse soo taastumiseks. Samuti selgitas, et p 1.1.4.1, kus on öeldud, et korrastataval ajal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele, on veetaseme tõstmine ja madalaveelise veekogu tekkimine kooskõlas maa kasutamise sihtotstarbega.

Kuigi aktsiaselts Tootsi Turvas selgitas korralduse p 1.1.4.1, on Keskkonnaamet seisukohal, et tingimus jääb korraldusse.

Samuti tegi aktsiaselts Tootsi Turvas täiendada eelhindangu punkte 1.1, 1.3, 2.4, 3.1, 3.6 ning selgitada mida mõeldakse p 3.3 all. Keskkonnaamet selgitab, et Lavassaare ja Elbu turbatootmisala eelhindangule arvamuse andmise tähtaeg oli 01.12.2022 ning Keskkonnaamet on jätnud keskkonnamõju hindamise algatamata 16.12.2022. Aktsiaselts Tootsi Turvas edastas oma arvamuse 04.01.2023 ning Keskkonnaamet enam eelhindangut ei muuda ega täienda.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lõige 2 punkti 2 ja § 27 lõige 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu, selle kohta kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 22 sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus). Määruse § 3 punkti 12 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda, kui pealmaakaevandamisega rikutud maa korrastamine toimub suuremal kui 25 hektari suurusel alal. Seetõttu tuleb Lavassaare ja Elbu turbatootmisala korrastamistingimuste andmisel anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang (KeHJS § 11 lg 4).

Eelhinnangu andmisel on lähtunud KeHJS § 61 sätestatud kriteeriumitest.

Lähtudes KeHJS § 11 lõikest 2 jättis Keskkonnaamet 16.12.2022 otsusega DM-119452-10 „Lavassaare ja Elbu turbatootmisala korrastamistingimuste väljastamise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise Lavassaare ja Elbu turbatootmisala korrastamisele. Loa andja on seisukohal, et keskkonnamõju hindamine tuleb jätta algatamata, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ega õhusaastatuse osas. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi ega suurõnnetusi;
- korrastamise käigus taastatakse märgalale iseloomulik veerežiim;
- korrastamisega taastatakse maa-ala kvalitatiivne ilme ning soodsad tingimused märgala tekkeks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Maa-amet, Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus

Agnes Putnik 5191 3442
Agnes.Putnik@keskkonnaamet.ee